Ministru kabinets

Latvijas finanšu sektora jaunumi

Nr. 8, 2018. gada 17. decembris

Ēriks Kalnmeiers

Latvijas Republikas Ģenerālprokurors

Ģenerālprokurora paziņojums

Visām tiesībaizsardzības iestādēm ir pienākums koncentrēties uz Latvijas valdības noteikto mērķu sasniegšanu finanšu sektora reformēšanā. Lai šos mērķus īstenotu, tiesībaizsardzības iestādēm ir nepieciešami augsti kvalificēti un motivēti speciālisti, kuri varētu veikt noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas (NILLTF) noziegumu atklāšanu, izmeklēšanu un iztiesāšanu. Esmu devis rīkojumu prokuroriem aktīvi uzraudzīt visas šajā kategorijā iekļautās lietas, un mans birojs ir saņēmis papildu pilnvaras, lai to īstenotu. Turklāt mēs arī apstrīdēsim tiesu spriedumus, ja uzskatīsim, ka tie neatbilst vispārīgajiem sodu noteikšanas principiem.

Šajā izdevumā:

- FKTK publisko Latvijas banku darbības rezultātus par 2018. gada 3. ceturksni.
- Ārlietu ministrija rīko informatīvus seminārus uzņēmējiem, medijiem un tiesību speciālistiem par aktualitātēm sankciju jomā.
- Tiesībaizsardzības iestāžu vadība vienojas par nepieciešamo pierādījumu slieksni NILL lietās.
- OECD Latvijai prognozē straujāko IKP izaugsmi Baltijas valstu vidū.
- Eiropas Savienības (ES) fondu atbalsta instrumenta izstrāde mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) finansējuma piesaistei kapitāla tirgos.

Pārmaiņas finanšu sektorā

Latvijas banku darbības rezultāti 2018. gada 3. ceturksnī

Latvijas finanšu sektora lielāko segmentu veido komercbankas ar 79% finanšu aktīvu no visu aktīvu apjoma.

Līdz ar Eiropas Centrālās bankas lēmumu anulēt "ABLV" licenci jūlijā kopējais noguldījumu apmērs Latvijas banku sektorā 2018. gada trešajā ceturksnī samazinājās vēl par ~ 10%. Izslēdzot šo vienreizējo efektu, banku sektorā kopumā ir vērojama noguldījumu apjoma aizplūdes tempa palēninināšanās. To kopējais apmērs Latvijas banku sektorā šā ceturkšņa laikā samazinājies par aptuveni 3%. Minētie notikumi nav negatīvi ietekmējuši Latvijas iekšzemes noguldījumus, kuri pēdējos gados turpina pieaugt.

Latvijas bankās likvīdo aktīvu apjoms ir nemainīgi augsts, saglabājot bankām saistošo Eiropas Savienībā (ES) harmonizēto likviditātes seguma rādītāju (LSR) gandrīz trīskārt augstāku par minimālo prasību (LSR minimālā prasība ir noteikta 100% apmērā). Trešā ceturkšņa beigās Latvijas banku sektora vidējais likviditātes seguma rādītājs (LSR) bija 269%, ievērojami pārsniedzot ES vidējo rādītāju 148,2% (datu avots: Eiropas Banku iestādes riska vadības panelis, 2018. gada 2. ceturksnis). Visas Latvijas bankas uzrādīja likviditātes seguma rādītājus, kas pārsniedza 100%. 2018. gada pirmajos deviņos mēnešos Latvijas banku pelnītspējas rādītāji kopumā uzlabojās un vairums banku darbojās ar peļņu kopumā 232,3 miljonu EUR apmērā. Vidējais svērtais kapitāla atdeves rādītājs (ROE) septembra beigās sasniedza aptuveni 11,0%, tādējādi pārsniedzot ES vidējo līmeni 7,2% (datu avots: Eiropas Banku iestādes riska vadības panelis, 2018. gada 2. ceturksnis).

Šī gada trešajā ceturksnī bija vērojama nebūtiska kapitāla rādītāju samazināšanās. Pirmā līmeņa pamata kapitāla rādītājs (CET1) saruka no 20,1% līdz 19,9%, bet kopējais kapitāla rādītājs (KKR) - no 22,4% līdz 22,0%. Abi kapitāla rādītāji joprojām ir augstāki nekā ES vidējie (datu avots: Eiropas Banku iestādes riska vadības panelis, 2018. gada 2. ceturksnis), kas nodrošina augstu iespējamo šoku absorbētspēju šajā finanšu sektora segmentā.

Saistībā ar jauno biznesa stratēģiju apstiprināšanas procesu daļā Latvijas banku pašlaik FKTK strādā pie individuālu kapitāla prasību noteikšanas un īpašu likviditātes prasību definēšanas katrai no šīm bankām. Savukārt tām Latvijas bankām, kuras ir tiešajā ECB uzraudzībā, kapitāla un likviditātes prasības tiek noteiktas saskaņā ar ECB laika plānu.

Uzzināt vairāk

FKTK pārraudzītie tirgus dalībnieki*, % no to aktīviem

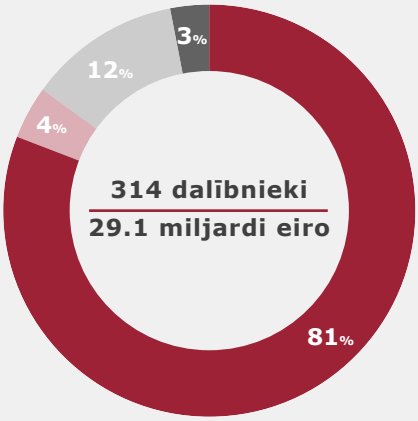

- Bankas un ārvalstu banku filiāles
- Apdrošināšanas sabiedrības un ārvalstu apdrošināšanas sabiedrību filiāles
- Valsts fondēto pensiju shēmas ieguldījumu plāni
- Pārējie

*2018. gada jūnija beigās, izņemot kapitāla tirgu un izslēdzot ABLV

Banku sektors pret IKP, %

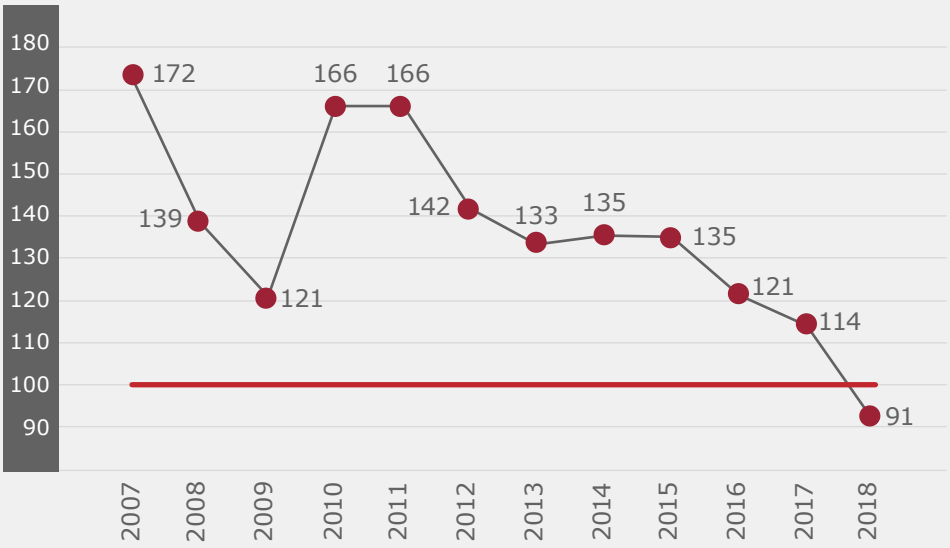

Avots: FKTK

NILLTF risku pārvaldība un darbības atbilstība

Ārlietu ministrija turpina rīkot informatīvus seminārus sankciju jomā

27. novembrī Ārlietu ministrija rīkoja publisku informatīvu semināru Latvijas finanšu sektora un uzņēmumu pārstāvjiem "Kas uzņēmējiem jāzina par sankciju ievērošanu: kas ir sankcijas un kur par tām uzzināt", iepazīstinot ar jaunākajiem grozījumiem "Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumā" un

aktualitātēm sankciju jautājumos Latvijā. Semināru vadīja Ārlietu ministrijas Starptautisko tiesību nodaļas un Stratēģiskas nozīmes preču eksporta kontroles nodaļas eksperti, kuri skaidroja sankciju būtību, kā arī sniedza informāciju par pastāvošajiem sankciju režīmiem un veidiem pasaulē un Latvijā. Seminārā piedalījās vairāk nekā 80 Latvijas uzņēmumu un finanšu sektora pārstāvji.

Ārlietu ministrija turpina rīkot informatīvus seminārus sankciju jomā: 11.decembrī norisinājās skaidrojošs seminārs žurnālistiem un medijiem par to, kas ir sankcijas, savukārt 13. decembrī tika rīkots specializēts seminārs zvērinātiem advokātiem, notāriem un prokuroriem par sankciju normatīvo regulējumu un atbildību par to neievērošanu.

Uzzināt vairāk

Tiesībaizsardzības iestāžu vadība vienojas par nepieciešamo pierādījumu slieksni NILL lietās

Novembra nogalē Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienests (Kontroles dienests) sadarbībā ar Valsts administrācijas skolu* rīkoja četru dienu semināru, kurā piedalījās starptautiski eksperti un Latvijas pirmstiesas izmeklēšanas iestāžu, drošības iestāžu, prokuratūras, tiesu, Iekšlietu un Tieslietu ministriju, Finanšu un kapitāla tirgus komisijas, Valsts ieņēmumu dienesta un Kontroles dienesta pārstāvji.

Ģenerālprokurors Ēriks Kalnmeiers, AT Krimināltiesību departamenta priekšsēdētājs Pēteris Dzalbe, Valsts policijas priekšnieks Ints Ķuzis, VID ģenerāldirektora pienākumu izpildītāja Dace Pelēkā, Nodokļu un muitas policijas pārvaldes priekšnieks Kaspars Podiņš, KNAB priekšnieka vietnieks Jānis Roze un Kontroles dienesta priekšniece Ilze Znotiņa vienojās par kopīgu izpratni par nepieciešamo pierādījumu slieksni NILL lietās, kā arī apstiprināja Kontroles dienesta vadlīnijas par saņemtās informāciju prioritizāciju, lai nodrošinātu efektīvāku NILLTF lietu izmeklēšanu.

Kontroles dienesta iniciatīva, uzsākot šādu mācību ciklu, vērsta uz sadarbības platformas veidošanu starp dažādām NILL apkarošanā iesaistītajām iestādēm. Latvijas valdības rīcības plānā pēc "MONEYVAL" ziņojuma viena no galvenajām prioritātēm finanšu noziegumu apkarošanā ir izmeklējošo un tiesībaizsardzības iestāžu kapacitātes stiprināšana.

*Seminārs organizēts Valsts administrācijas skolas īstenotā ESF projekta Nr.3.4.2.0/15/I/002 "Valsts pārvaldes cilvēkresursu profesionālā pilnveide korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomā" ietvaros.

Kontroles dienests piedalās "MONEYVAL" plenārsēdē

No šī gada 3. – 7. decembrim Strasbūrā, Francijā, Kontroles dienests piedalījās "MONEYVAL" plenārsēdē. Latvijas delegācijas eksperti sadarbībā ar Bulgārijas delegāciju veica Serbijas progresa novērtējumu. "MONEYVAL" apstiprināja Lietuvas un Čehijas 5. kārtas novērtējuma ziņojumus, kā arī izskatīja un pieņēma Andoras, Ungārijas, Serbijas un Slovēnijas progresa novērtējuma ziņojumus.

Finanšu nozares asociācija pilnveido un papildina AML pašregulācijas vadlīnijas

Finanšu nozares asociācija apstiprinājusi jaunas papildinošas pašregulācijas vadlīnijas – Pretkorupcijas politika un politiskās darbības ierobežojumi, kā arī Informācijas apmaiņas pamatprincipi starp finanšu institūcijām saistībā ar NILLTFNL piemērošanu.

Strādājot kopā ar partneriem no valsts un nevalstiskām organizācijām, kā arī uzņēmumiem, asociācija ir cieši apņēmusies cīnīties pret visu veidu finanšu noziegumiem un novērst Latvijas finanšu sistēmas ļaunprātīgu izmantošanu prettiesiskām darbībām.

Lasīt vadlīnijas

OECD Latvijai prognozē straujāko IKP izaugsmi Baltijas valstu vidū

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (OECD) Latvijai prognozē straujāko iekšzemes kopprodukta (IKP) izaugsmi Baltijas valstu vidū 2018.-2019. gadā. OECD jaunākajā globālās ekonomikas apskatā "OECD Economic Outlook 2018" norādīts, ka Latvijas IKP izaugsme prognozējama 4,7% 2018. gadā un 3,9% - 2019. gadā. Šim gadam Latvijas IKP izaugsmes prognoze ir paaugstināta par 0,6 procentpunktiem un nākamajam gadam par 0,3 procentpunktiem, aizstājot organizācijas iepriekšējās prognozes, kas publicētas 2018. gada maijā.

Izstrādās atbalsta instrumentu mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) finansējuma piesaistei kapitāla tirgos

4. decembrī Ministru kabinets (MK) izskatīja Finanšu ministrijas sagatavoto informatīvo ziņojumu par Eiropas Savienības (ES) fondu atbalsta instrumenta izstrādi mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) finansējuma piesaistei kapitāla tirgos. Lai attīstītu kapitāla tirgus ekosistēmu Latvijā un veicinātu strauji augošu MVU finansējuma piesaistes iespējas publiskajā tirgū caur biržu, ir izstrādāts finanšu instruments, kas novērstu šķēršļus uzņēmumu kotācijai biržā.

Priekšlikums paredz iespēju atbalstīt vismaz piecu uzņēmumu akciju emisiju un vismaz piecu uzņēmumu obligāciju emisiju un tai sekojošu kotāciju biržā. Šis plāns atbilst indikatīvajam novērtējumam par uzņēmēju interesi piesaistīt finansējumu biržā un izmantot atbalsta pasākumu. Līdzīgi atbalsta pasākumi šobrīd ir ieviesti un veiksmīgi darbojas arī citās ES dalībvalstīs, piemēram, Austrijā, Ungārijā un Polijā.

Uzzināt vairāk

Informācijas sniedzēji

Ministru kabinets

Valsts kanceleja

Finanšu ministrija

Ārlietu ministrija

FINANŠU UN KAPITĀLA TIRGUS KOMISIJA

LATVIJAS BANKA EIROSISTĒMA

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienests

FINANŠU NOZARES ASOCIĀCIJA

Visu ziņu arhīvs pieejams šeit